

הסעות

באדיבות:
מגהמה
מגוון שירותי תחבורה בארץ
מקבוצת
מגה
חוטור

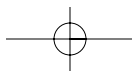
הפקות והוצאה לאור
03-5615507

אין חובה לחגור ילדים
באוטובוס של הסעות,
שלושה יכולים לשבת
בשני מושבים והחוק לא מחייב לצרף
מלווה לרוב ההסעות. ד"ר דן לינק,
מהרשות הלאומית לבטיחות בדרכים,
מסמן את נקודות התורפה של מערכת
הסעות הילדים בישראל

ילדים או רכבת שדים

מאת: יובל קנר

אחד מסימוני המיתון בישראל הוא הדרישה הגוברת להסעות ילדים לבתי הספר. למבוססים יש רכב פרטי וההורים דואגים להסייע את הילדים. הסעות המוניות מאפיינות את המגזרים הנמצאים בשכבה הכלכלית הנמוכה יותר. בגלל מצבם הכלכלי של ההורים הם נוטים גם להתפשר על בטיחות ועל הציות לחוק. המדינה מצידה כמעט ולא אוכפת את התקנות והתוצאה היא רמת בטיחות נמוכה. למרות האמור לעיל נדגיש כבר בהתחלה, הסיכון שעובר על הילדים בדרכם לבית הספר ובחזרה לא גבה עד כה יותר קורבנות יחסית לממוצע התאונות

בתחום, בעיקר באוכלוסיות לא מבוססות שאצלם העלות משחקת, מעדיפים להסיע 20 ילדים ברכב לעשרה. התוצאה - מושיבים ילדים על הרצפה ומתפשרים עם הבטיחות. זה קורה בעיקר באזורים העניים במגזר הערבי והחרדי בבני ברק ובירושלים. בפשיטה של אגף התחבורה במחוז ירושלים תפסו בימים אלה

בפשיטה של אגף התחבורה במחוז ירושלים תפסו בימים אלה 60 רכבי הסעות ילדים שאינם תקינים. החל מאלה שאין להם רשיון להסיע ילדים ועד כאלה שאין להם רשיון כלל.

60 רכבי הסעות ילדים שאינם תקינים. החל מאלה שאין להם רשיון להסיע ילדים ועד כאלה שאין להם רשיון כלל. התופעה אינה קיימת רק בירושלים. הרכבים שמשמשים בהם להסעות הם ישנים, בעיקר בתלמודי תורה בירושלים. בגלל גודלה של התופעה שם יש ממונה מיוחד מטעם עיריית ירושלים שתפקידו לאתר ליקויים במגזר החרדי. קשה להגיע אליהם, אין להם טלוויזיה והפניה אליהם היא דרך מודעות על הקיר ודרך הרבנים והאדמו"רים.

איך ניתן להבטיח הסעה בטוחה כשבחורים קבלו הסעות מתוך כמה אפשריים?

"במכרז להסעות יש תמריץ להתפשר על האיכות ולהוריד מחיר. התוצאה - 30 ילדים באוטובוס שמותר להסיע בו רק עשרה, ראיתי כבר דברים כאלה. יש הרבה אנשים שמוכנים להתפשר וגם לחסוך כסף, הרי לרוב לא קורה כלום, וכשכבר קורה עוברים על כך לסדר היום".

אז החוק לא בסדר?

"החוק די בסדר, אני לא מוצא ליקויים עקרוניים בחוק. יש כאלה שאומרים שחייב להיות מלווה בכל הסעת ילדים אבל זה מייקר את ההסעות ללא ספק. הרבה אנשים לא רוצים להיות מלווים, זה תפקיד מאוס, זה יום עבודה מפוצל, לוח זמנים מטורף ולכן אין הרבה קופצים על התפקיד. אני רואה במלווה בעיקר מי שאחראי על המשמעת שלא ישתוללו ילדים בזמן הנהיגה ופחות אחריות

הכללי (פרט לטרגדיות שבהם הנהג שוכח ילד או ילדה שנחנקים למוות).

ד"ר דן לינק, ראש תחום בכיר לתשתיות ותנועה ברשות הלאומית לבטיחות בדרכים, מנסה לשרטט את מצב הסעות הילדים בישראל. הוא שימש בעבר כסגן מנהל המינהל לבטיחות בדרכים וסגן המפקח על התעבורה להנדסת תנועה.

מה בעצם קובע החוק בנוגע להסעת ילדים?

"בעיקרון רכב הסעה לילדים אינו שונה משאר הרכבים, בין אם מדובר באוטובוס זעיר או באוטובוס גדול, אין בהבדל בין ילדים למבוגרים. לרכב המסיע ילדים מתחת לגיל 14 צריך להיות שלט 'ילדים מאחור'. רוב הרכבים שמים שלט כזה אבל הוא מאובק ונסתר מאחורי זכוכית. אין גם חובה לחגור חגורות בטיחות באוטובוסים".

מה קורה כשמדובר בילדים קטנים, נניח מתחת לגיל ארבע?

"יש בעיה גדולה. בזמן, מועצת מבואות חרמון ניסתה לחייב לחגור ילדים בחגורות בטיחות שזה יותר טוב מכלום אבל אני מסכים שלהסיע ילדים בני שנה או שנתיים זו בעיה. בחו"ל כמעט לא מסיעים ילדים בהסעות כמו אצלנו. יש קיבוצים שמסיעים לגן האזורי המרוחק עשרה קילומטר, זה לא קיים במדינות אחרות. הפתרון הוא בהתקני ריסון ברכב עם חגורות בטיחות. משנת 98 חייב אוטובוס זעיר, משנת ייצור זו ואילך, שיהיו לו חגורות בטיחות אבל בפועל יש בעיה שאין מלווה לילדים האלה. תראה לי נהג שחוגר עשרה ילדים, זה סיפור. אם יש מלווה זה יותר קל".

האם חייבים מלווה ברכב להסעת ילדים?

"החוק אינו מחייב מלווה ברוב המקרים. בדרך כלל החיוב הוא כשמדובר בהסעת ילדים נכים וגם אז רק ברכב המסיע חמישה ויותר".

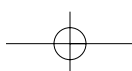
כל נהג יכול להסיע ילדים?

"התקנה קובעת שנהג המסיע שמונה ילדים ויותר מתחת לגיל 14 חייב לעבור השתלמות בת 64 שעות הכוללת הכשרה בהסעת ילדים כמו הגשת עזרה ראשונה".

מה מצב ההסעות בפועל מבחינת רמת הבטיחות?

"יש המון תקלות. נהגים לא מורשים עובדים

בתחום הבטיחותי. אם הילדים מתקוטטים זה גורע מתשומת הלב של הנהג והם גם עלולים ליפול בזמן הנסיעה. יש גם נהגים שבכוונה בולמים בלימת פתע כדי שהילדים ישבו. תקנה 84 ז' מתירה להושיב שלושה ילדים במושב של

שבהם מעורבים ילדים. התאונה הזכורה ביותר ארעה לפני כעשר שנים, ליד קיבוץ לביא, אז נפגעו שלושה ילדים. לעומת זאת תאונות רבות קורות כשהילד המוסע מחוץ לרכב ההסעה, כשהמקרים הנפוצים הם פגיעה מרכב חולף. כשזעטוטים יורדים מרכב ההסעה שלהם וחוצים את הכביש, או אפילו פגיעה מרכב ההסעה עצמו שממנו ירדו זה עתה.

האם חגורות בטיחות עדיפות על מלווה?

"בארצות הברית מסייעים ילדים ושם לכולם יש מקום ישיבה. ברגע שלכל הילדים יש מקום הם יושבים יותר בשקט. בארצות הברית הבינו שאוטובוסים יותר סלחניים במקרה של תאונה

יש גם נהגים שבכוונה בולמים בלימת פתע כדי שהילדים ישבו. תקנה 84 ז' מתירה להושיב שלושה ילדים במושב של שניים. באוטובוס כזה אם כן מותר להסיע 70 ילדים עד גיל 14 שלושה במושב של שניים

הם הפתרון ולכן הם מרופדים יותר. לדעתי זה עדיף מלאכוף חגורות בטיחות. ההורים אינם עומדים על כך שלרכב שמסיע את הילדים יהיו חגורות בטיחות, הם יעדיפו רכב משנת 97 הפטור מחגורות אבל בעל הצעה זולה יותר מרכב חדיש עם חגורות. הם מעדיפים את הכי זול ואומרים ירחם השם, בדרך כלל הוא מרחם".

מה אתה מיעץ למקבלי ההחלטות כדי לשפר את בטיחות ההסעות?

"לערוך בדיקות לבלמים, למערכת ההיגוי, הרבה מאוד נהגים מסייעים ברכבים שאינם תקינים. דליפות מצמיגים וזכוכית סדוקה קל יותר לתקן מאשר לחייב מלווה. אם הרשויות או המשטרה יכנסו לעובי הקורה ויבדקו רכבי הסעה מבחינת התקינות, אם לרכב יהיו חגורות, אם הנהג יהיה חייב לוודא שהילדים חגורים וועדי ההורים יהיו יותר מעורבים בבחירת קבלן ההסעות, אני אהיה יותר רגוע. אני רוצה לראות ילדים חגורים בכל הרכבים. זה מטריד את הנהגים אבל זה שווה זהב".

בילד השלישי. חוץ מזה שתי ילדות בנות 11 וילד שלישי - זו חגיגה - והתוצאה הבטיחותית, הילדים יעמדו".
למרות המצב העגום של הסעות הילדים בישראל נרשמו יחסית רק מעט תאונות

שניים. באוטובוס כזה אם כן מותר להסיע 70 ילדים עד גיל 14... התקנה היא לפי בקשת משרד החינוך והאוצר למרות התנגדות הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. אם הם ירצו לחגור יהיו חגורות רק לשניים, מה תעשה